

فلسفه عیسی

On Jesus

Douglas R. Groothuis

Westwood Philosophical Center

Westwood, California, USA

داگلاس آر گروتوس

ترجمه

احمد رضا تقاء

فرهنگ نشر نو

با همکاری نشر آسیم

تهران - ۱۳۹۸

۱. ۱۹ / عیسی فیلسوف بود؟ / ۳
 ۲. ۲۹ / عیسی و فیلسوفان / ۴
 ۳. ۸۹ / یهودیان، یونانیان، و فیلسوفان / ۸
 ۴. ۲۷ / تعریف فیلسوف چیست؟ / ۱۱
 ۵. ۴۷ / آیا عیسی فیلسوف بود؟ / ۱۳
 ۶. ۵۸ / عیسی در تاریخ / ۲۱
 ۷. ۶۸ / اصالت تاریخی و فیلسوفان / ۲۲
 ۸. ۷۸ / انتقال متنی اناجیل / ۲۴
 ۹. ۸۸ / منابع خارجی (برون انجیلی) درباره عیسی / ۲۷
 ۱۰. ۹۸ / اناجیل چه نوع اسنادی هستند؟ / ۲۹
 ۱۱. ۱۰۸ / هویت نویسندگان چهار انجیل / ۳۳
 ۱۲. ۱۱۸ / عیسی و اسناد گنوسی / ۳۷
 ۱۳. ۱۲۸ / استدلال در تعالیم عیسی / ۴۱
 ۱۴. ۱۳۸ / آیا عیسی خردورزی را کوچک می شمرد؟ / ۴۱
 ۱۵. ۱۴۸ / عیسی و قیاس دوشقی / ۴۷
 ۱۶. ۱۵۸ / استدلال‌های به طریق اولی / ۵۲
 ۱۷. ۱۶۸ / توسل به شواهد در استدلال / ۵۴
 ۱۸. ۱۷۸ / استدلال‌های مبتنی بر برهان خلف / ۵۷

فهرست

پیشگفتار مجموعه / هفت

دیاچه / ۱

۱. آیا عیسی فیلسوف بود؟ / ۳
 عیسی و فیلسوفان / ۴
 یهودیان، یونانیان، و فیلسوفان / ۸
 تعریف فیلسوف چیست؟ / ۱۱
 آیا عیسی فیلسوف بود؟ / ۱۳
۲. عیسی در تاریخ / ۲۱
 اصالت تاریخی و فیلسوفان / ۲۲
 انتقال متنی اناجیل / ۲۴
 منابع خارجی (برون انجیلی) درباره عیسی / ۲۷
 اناجیل چه نوع اسنادی هستند؟ / ۲۹
 هویت نویسندگان چهار انجیل / ۳۳
 عیسی و اسناد گنوسی / ۳۷
۳. استدلال در تعالیم عیسی / ۴۱
 آیا عیسی خردورزی را کوچک می شمرد؟ / ۴۱
 عیسی و قیاس دوشقی / ۴۷
 استدلال‌های به طریق اولی / ۵۲
 توسل به شواهد در استدلال / ۵۴
 استدلال‌های مبتنی بر برهان خلف / ۵۷

۴. متافیزیک عیسی / ۶۱
عیسی: خداپرست / ۶۲
نگاه عیسی به انسان / ۶۸
عیسی و موجودات فراطبیعی / ۷۴
نظر عیسی درباره تاریخ و آخرت / ۷۶
جهنم در بوتۀ نقد / ۸۰
۵. معرفت‌شناسی عیسی / ۸۵
شواهد واقعیت‌بنیاد / ۸۶
عدم تناقض به مثابه سنجۀ حقیقت / ۸۷
اثرات وجودی معرفت / ۸۹
معرفت و قوه تخیل: امثال / ۹۰
شخصیت فرد و خداشناسی / ۹۶
خداشناسی عیسی / ۱۰۱
عیسی و معرفت‌شناسی دین در عصر حاضر / ۱۰۲
۶. عیسی و اخلاق / ۱۰۷
اخلاق برای ملکوت / ۱۰۸
فضایل ملکوت / ۱۰۸
وظایف الهی: فریضه‌شناسی / ۱۱۷
نتایج / ۱۲۵
آیا اخلاق عیسی دست‌وپاگیر بود؟ / ۱۲۶
۷. عیسی و زنان / ۱۲۹
عیسی و منزلت زن / ۱۲۹
زنان و آموزش کلامی / ۱۳۵
چرا عیسی حواری زن نداشت؟ / ۱۳۸
۸ «شما مرا که می‌دانید؟» / ۱۴۳
عیسی به روایت عیسی / ۱۴۵
ارزیابی گفته‌های عیسی / ۱۵۱
ادعاهای تصلیب و رستاخیز عیسی / ۱۵۶
کتاب‌شناسی / ۱۶۳
نمایه / ۱۶۷

دیباچه

با این سیل کتاب‌های جدید و جنجالی درباره عیسی چه نیازی به یک کتاب دیگر درباره این شخصیت هست؟ محور کتاب حاضر ادعاهای فلسفی عیسی است، یعنی جهان‌بینی و شیوه‌های استدلالی او؛ بُعدی از شخصیت عیسی که معمولاً به طرز غریبی از نظر دور مانده است.

کتابی که پیش‌رو دارید درباره زندگی عیسی یا تاریخ مسیحیت نیست. چنین هم نیست که دیدگاهی تازه درباره عیسی پیش نهد و یا بر آنچه دیگران درباره او گفته‌اند تمرکز کند. بلکه، فارغ از هر چیز دیگری که عیسی بوده، به او در مقام فیلسوفی واقعی می‌پردازد. این ادعا محل مناقشه است، لذا در فصل یکم از آن دفاع می‌کنم. تکیه‌ام بر تعالیم عیسی است آن‌گونه که در چهار انجیل آمده است، ولی اشاراتی چند نیز به تورات و دیگر بخش‌های عهد جدید خواهم داشت. (بسیاری از روایات مربوط به زندگی عیسی در چند انجیل ذکر شده. من به جای فهرست کردن همه اشارات موجود به یک آموزه یا رویداد اغلب تنها یک روایت را ذکر کرده‌ام.) از آنجا که جز اناجیل منابع دیگری نیز درباره عیسی وجود دارد (مانند نوشته‌های

گنوسی) و چون بسیاری در اعتبار تاریخی اناجیل تردید کرده‌اند، فصلی را به دفاع از وثوق تاریخی اناجیل قانونی اختصاص داده‌ام. ترتیب بحث‌های مربوط به عیسی را براساس مقولات فلسفی و اخلاقی صورت داده‌ام، نه براساس مقولات مورد استفاده انجیل‌پژوهان و متکلمان. همچنین جهان‌بینی عیسی را به مباحث دیرینه و معاصر در فلسفه پیوند داده‌ام. در انتها درباره ادعاهای جنجالی عیسی درباره خودش و نحوه ارزیابی منطقی آن ادعاها بحث کرده‌ام.

در اینجا تشکر می‌کنم از دکتر دنیل کولاک^۱ که از سر لطف پیشنهاد نگارش این کتاب را به بنده دادند. قدردان نظرات دکتر جیمز سایر^۲، دکتر دیوید ورتر^۳، دکتر گوردن لویس^۴، و دکتر کریگ بلامبرگ^۵ هستم. در آخر صمیمانه‌ترین سپاس‌هایم را نثار ربکا مریل گروتوس^۶، همسرم، می‌کنم که فصل به فصل کتاب را به دقت ویراست و کتاب را به او تقدیم می‌دارم.

1. Daniel Kolak
2. James Sire
3. David Werther
4. Gordon Lewis
5. Craig Blomberg
6. Rebecca Merrill Groothuis

۱

آیا عیسی فیلسوف بود؟

در سال ۱۹۹۹ در یکی از اولین جلسات حزب جمهوری خواه که برای بحث و گفتگو درباره انتخابات ریاست جمهوری آینده ترتیب یافته بود رئیس جلسه از نامزدهای حزب پرسید: «فیلسوف سیاسی مورد علاقه شما کیست؟» پاسخ جورج دابلیو بوش به این پرسش، دیگر نامزدها، رئیس جلسه و سایر حاضران در جلسه را غافلگیر و مبهوت کرد. او در یک کلام گفت: «عیسی مسیح، چون عیسی زندگی مرا دگرگون کرد.»

می‌توان گفت که بوش با این جواب گاف فلسفی داده، چون برای آنکه توضیح دهد چرا فیلسوف مورد علاقه‌اش عیسی است به جای تشریح اینکه عیسای فیلسوف به چه دلیلی نزد او افضل بر دیگر فیلسوفان است دلیلی دینی و اعتقادی پیش نهاده است.

این خوشمزگی بوش واکنش‌های مختلف طیف‌ها و جریان‌های سیاسی را به دنبال داشت. برخی آن را حمل بر جانماز آب کشیدن کردند. عده‌ای آن را اعترافی از سر صداقت و فروتنی دانستند. و عده‌ای هم صرف‌نظر از ریاکاری یا صداقت نهفته در پاسخ بوش معتقد بودند که چنین جوابی دون شأن آن جلسه بوده است. اما فارغ